

UITKOMSTEN

Weerbaarheidsscan gemeenten

- 7 april 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Verantwoording	3
Uitkomsten	5
Conclusie en aanbevelingen	11

1. Inleiding

Nationale veiligheid, hybride dreigingen, weerbaarheid. Het zijn termen die inmiddels ingeburgerd zijn geraakt, net als de gedachte dat vrede en veiligheid in Europa niet langer vanzelfsprekend zijn. Rijksoverheid, veiligheidsregio's en gemeenten hebben de afgelopen jaren veel inspanningen ondernomen om de Nederlandse bevolking voor te bereiden op grote crises. Denk aan cyberaanvallen, verstoring van de energievoorziening (gas en elektra) en ontwrichting van primaire processen rond water en verkeer.

Bij gemeenten leven vragen over wat zij kunnen betekenen op weerbaarheidsvlak, wat er van hen wordt verwacht en hoe zij hun weerbaarheid kunnen vergroten. Om meer inzicht te krijgen in de status quo van gemeenten op het gebied van weerbaarheid, heeft Berenschot via Nederlandse burgemeesters onder alle gemeenten een enquête uitgezet.

In dit rapport presenteren wij de belangrijkste inzichten uit dit onderzoek, inclusief enkele reflecties en aanbevelingen. Dit biedt gemeenten handvatten om bij de aanstaande onderhandelingen voor nieuwe colleges het gesprek te voeren over de weerbaarheidsopgave waar zij de komende jaren voor aan de lat staan.

2. Verantwoording

Hierna volgt een toelichting op hoe onze inventarisering van gemeentelijke weerbaarheid is uitgevoerd. Achtereenvolgens gaan we in op de begrippen en onderzochte thema's, de gemaakte keuzes bij de opzet en uitvoering van de enquête, en hoe data zijn verzameld en geanalyseerd.

Doel en definities

Het doel van dit onderzoek was inzicht creëren in hoe gemeenten zelf denken over hun status quo op het vlak van weerbaarheid. Onder weerbaarheid verstaat Berenschot: het adaptieve vermogen van individuen, organisaties, samenlevingen en overheden om zich bewust voor te bereiden op verstoringen, deze effectief te doorstaan, de gevolgen ervan te beperken en zich flexibel aan te passen om snel weer een stabiel en functioneel evenwicht te bereiken.¹

Meer specifiek voor gemeenten heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in de *Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau* zes pijlers aangewezen waarbinnen gemeenten hun weerbaarheid dienen te versterken.² Het betreft de volgende opgaven:

1. **Eigen continuïteit:** het waarborgen van de voortgang van gemeentelijke kerntaken en interne processen (zoals uitkeringen en betalingen, gemeentelijke informatievoorziening, digitale infrastructuur) tijdens en na een crisis, zodat bestuurlijke, operationele en dienstverlenende functies overeind blijven.
2. **Crisisorganisatie:** het opzetten, onderhouden en activeren van een goed functionerende gemeentelijke crisisorganisatie die snel kan reageren op acute dreigingen en incidenten.
3. **Vitale voorzieningen:** het beschermen en in stand houden van cruciale infrastructuren en diensten zoals energie, water, communicatie en gezondheidszorg, die essentieel zijn voor het functioneren van de samenleving in crisistijd.

¹ Deze definitie, mede gebaseerd op een onderzoek van RAND, is eerder in een niet-openbaar Berenschot-onderzoek gehanteerd en hebben wij hier ook toegepast.

² Het originele document is te vinden op de [site van de VNG](#).

4. **Sociaal weefsel:** het behouden en versterken van sociale verbanden, netwerken en gemeenschapsstructuren die onderlinge steun, samenhang en herstel bevorderen tijdens langdurige verstoringen.
5. **Zelfredzaamheid inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties:** het stimuleren en ondersteunen van individuen, ondernemingen en organisaties om zich zelfstandig voor te bereiden op, te handelen tijdens en te herstellen van crises, zonder volledig afhankelijk te zijn van externe hulp.
6. **Samenleving als overkoepelend systeem:** het versterken van het totale systeem van samenleving, waarin alle actoren (overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners) samenwerken en elkaar aanvullen om gezamenlijke veerkracht te realiseren.

Daarnaast hebben we binnen de enquête onderscheid gemaakt tussen **bewustzijn** en **inzicht**:

- **Bewustzijn:** de mate waarin gemeenten een thema herkennen en als relevant en urgent ervaren.
- **Inzicht:** de mate waarin gemeenten aangeven voldoende handelingsperspectief te hebben om een thema concreet te vertalen naar maatregelen en borging.

Onderzoeksopzet

Voor het onderzoek is een landelijke enquête uitgezet onder alle Nederlandse gemeenten. Op deze manier is geprobeerd om het zelfbeeld en ervaringen van gemeenten binnen de weerbaarheidsopgave in kaart te brengen. De enquête kon tussen half december 2025 en half januari 2026 worden ingevuld. Niet alle vragen hoefden te worden ingevuld. De respons lag per vraag tussen $n=75$ en $n=101$, oftewel tussen de 22% en 30%.

De enquête bestond uit drie delen:

1. **Randvoorwaarden voor het versterken van lokale weerbaarheid.** Dit deel omvat vijf vragen over bewustwording (en bijbehorend gevoel van urgentie) en vier vragen over inzicht.
2. **Zes pijlers uit de VNG-handreiking.** Respondenten is gevraagd om per pijler aan te geven hoe goed hun gemeente op dit thema is georganiseerd (schaal 1-10) en deze te rangschikken op het belang dat hun gemeente eraan toekent (positie 1-6). Ook zijn per pijler nog twee verdiepende vragen gesteld over bewustzijn en inzicht.
3. **Vier open vragen.** Bedoeld om meer duiding te krijgen en ruimte te bieden voor het vermelden van knelpunten, zorgen en aanvullende signalen uit de praktijk.

Beperkingen en bias

Bewustzijn en inzicht zijn via zelfrapportage gemeten en vormen daarmee een indicatie van ervaren bekendheid, urgentie en (mate van) grip. Hierbij kunnen subjectieve perceptie en sociaal-wenselijke antwoorden een rol spelen. De resultaten vormen dan ook vooral een indicatie van hoe gemeenten hun weerbaarheid ervaren en zijn geen objectieve, externe beoordeling van feitelijke prestaties.

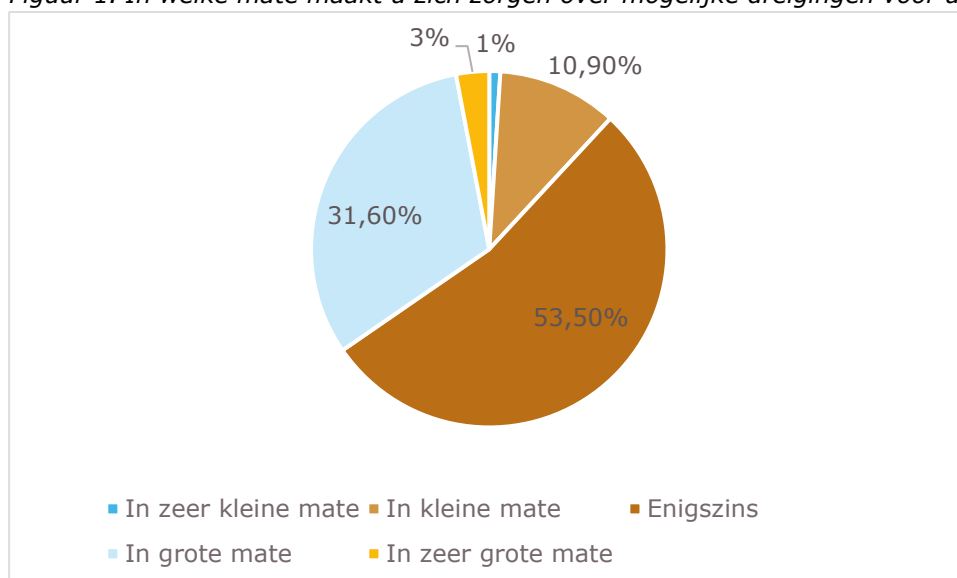
3. Uitkomsten

Nationale veiligheid en weerbaarheid zijn de afgelopen jaren nadrukkelijk centraal komen te staan in het publieke debat. Gemeenten hebben een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities hieromtrent. Uit onze enquête blijkt onder meer dat het merendeel (80,2%) van de respondenten enigszins tot zelfs in zeer grote mate bekend is met de *Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau* van de VNG. Hoewel gemeenten een sterk besef hebben van *wat* er moet gebeuren, weten ze nog niet altijd *hoe* dit moet. Verder zijn er significante verschillen in waar de weerbaarheidsopgave binnen de gemeente is belegd. Hoewel de bestuurlijke betrokkenheid bij het thema hoog is, is in veel gemeenten geen apart budget gereserveerd voor verhoging van de weerbaarheid.

Bewustzijn: breed gevoelde urgentie, nog niet altijd financiële dekking

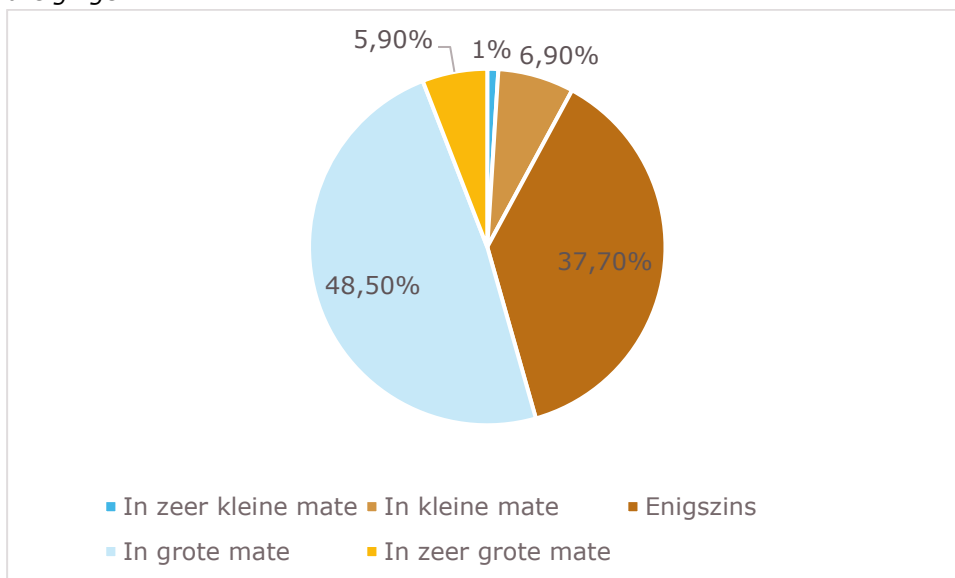
De enquête wijst uit dat 88,1% van de respondenten zich enigszins tot in zeer grote mate zorgen maakt over mogelijke dreigingen in de toekomst. Een klein deel (11,9%) maakt zich daarentegen nauwelijks zorgen, wat kan wijzen op zowel een lage dreigingsperceptie als vertrouwen in bestaande maatregelen.

Figuur 1. In welke mate maakt u zich zorgen over mogelijke dreigingen voor uw gemeente?

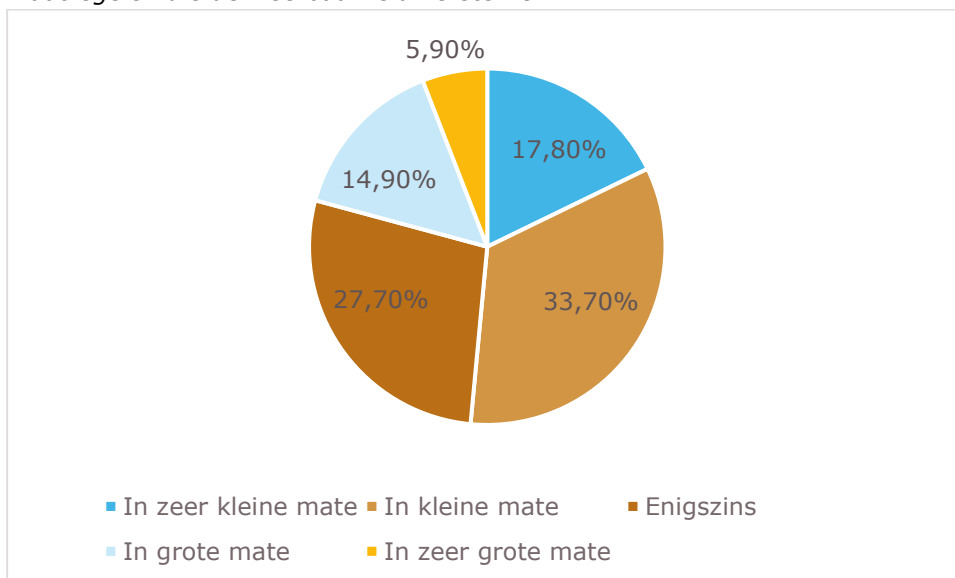
Daarnaast is gemeenten ook gevraagd naar hun perceptie van hybride dreigingen, oftewel: een combinatie van fysieke, digitale en maatschappelijke verstoringen. 92,1% van de gemeenten verwacht dat zij hier op den duur mee te maken krijgt.

Figuur 2. In welke mate acht u het waarschijnlijk dat uw gemeente te maken krijgen met hybride dreigingen?

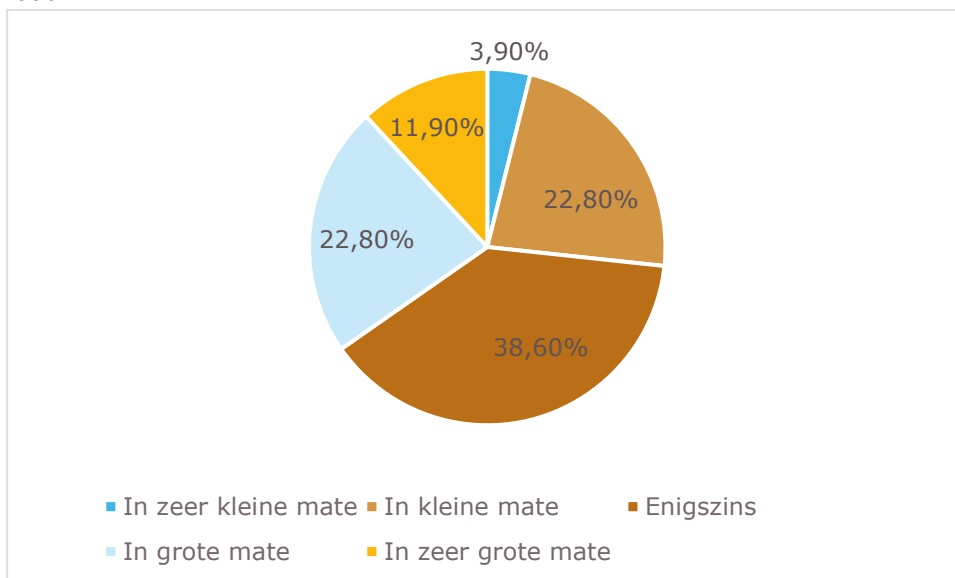
Opvallend is dat meer dan de helft van de gemeenten naar eigen zeggen slechts in kleine of zeer kleine mate expliciet budget in hun begroting hebben opgenomen voor maatregelen die de weerbaarheid versterken. Dit gebrek aan financiële borging kan de daadwerkelijke versterking van de gemeentelijke weerbaarheid belemmeren. In antwoorden op de open vragen worden zorgen rond capaciteit en middelen ook nadrukkelijk benoemd als iets waar gemeenten mee worstelen, onder meer vanwege de beperkte hoeveelheid fte en budget die hiervoor beschikbaar zijn naast andere taken van gemeenten.

Figuur 3. In welke mate is er in de gemeentelijke begroting expliciet budget opgenomen voor maatregelen die de weerbaarheid versterken?

Daartegenover staat dat bij 73,3% van de gemeenten de weerbaarheidsthema's in enige mate binnen het college en/of de gemeenteraad worden besproken. Hoewel dit wijst op een sterke bestuurlijke betrokkenheid, is dit dus nog niet altijd terug te zien in de gemeentelijke begroting.

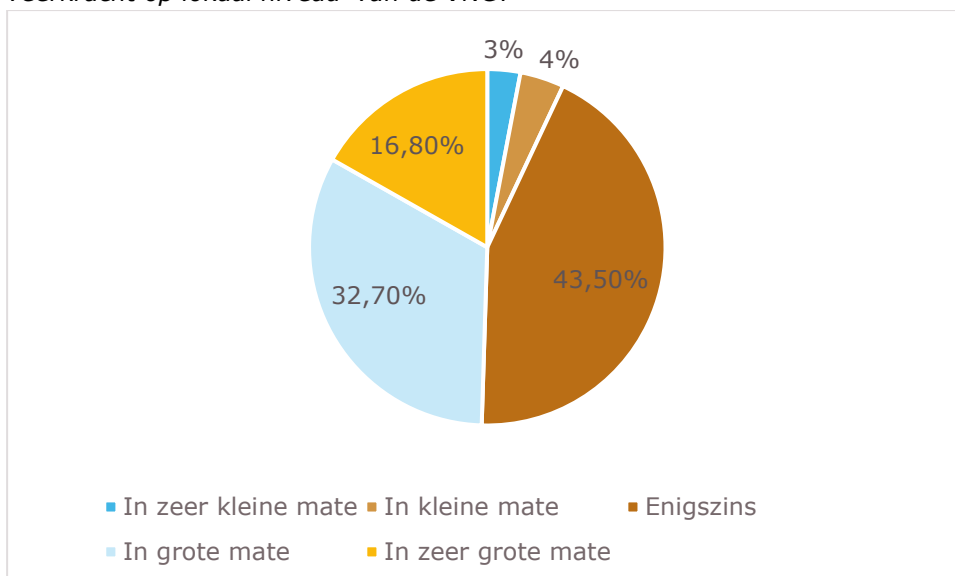
Figuur 4. In welke mate worden weerbaarheidsthema's aan de orde gesteld in het college en/of de raad?

Inzicht: kaders zijn bekend, aanpak blijft nog achter

Zoals eerder aangegeven, zegt een ruime meerderheid (80,2%) van de gemeenten enigszins tot zelfs in zeer grote mate bekend te zijn met de landelijke kaders van de VNG. De handreiking bevat concrete maatregelen die gemeenten kunnen doorvoeren om de eigen weerbaarheid te verhogen. Denk aan het inrichten van noodsteunpunten in samenwerking met de veiligheidsregio's of het in beeld brengen en borgen van kritieke bedrijfsprocessen om de continuïteit ervan te verbeteren. 49,5% van de ondervraagde gemeenten zegt in (zeer) grote mate actief aan de slag te zijn gegaan met de handreiking, terwijl 50,5% aangeeft hier slechts in beperkte mate of enigszins mee bezig te zijn.

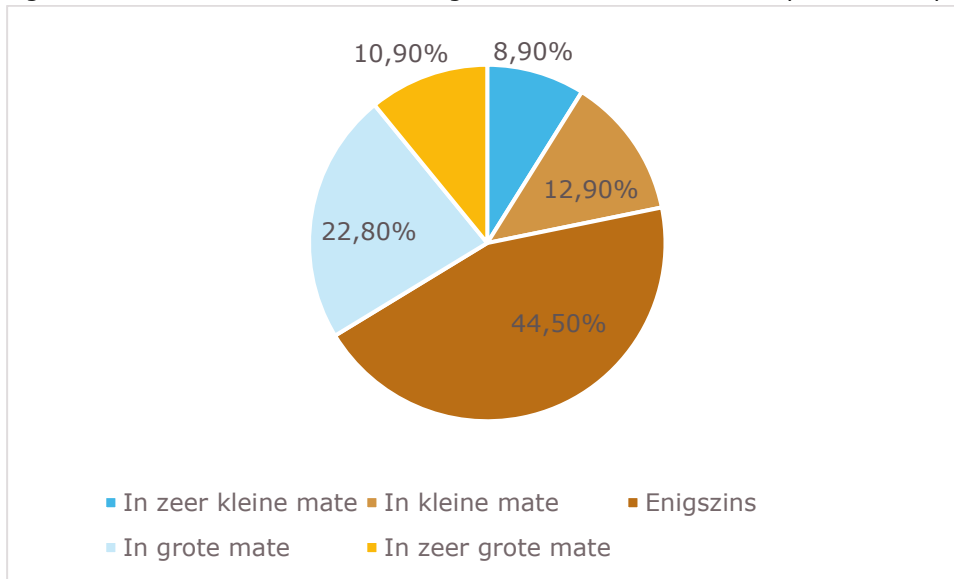
Figuur 5. In welke mate bent u al aan de slag gegaan met de 'Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau' van de VNG?

Daarnaast lijkt de bestaande aanpak van gemeenten veelal gefragmenteerd. Zo geeft 21,8% van de gemeenten aan dat er slechts in kleine of zeer kleine mate een overkoepelende aanpak op weerbaarheid aanwezig is. Nog eens 44,5% van de gemeenten zegt enigszins te beschikken over

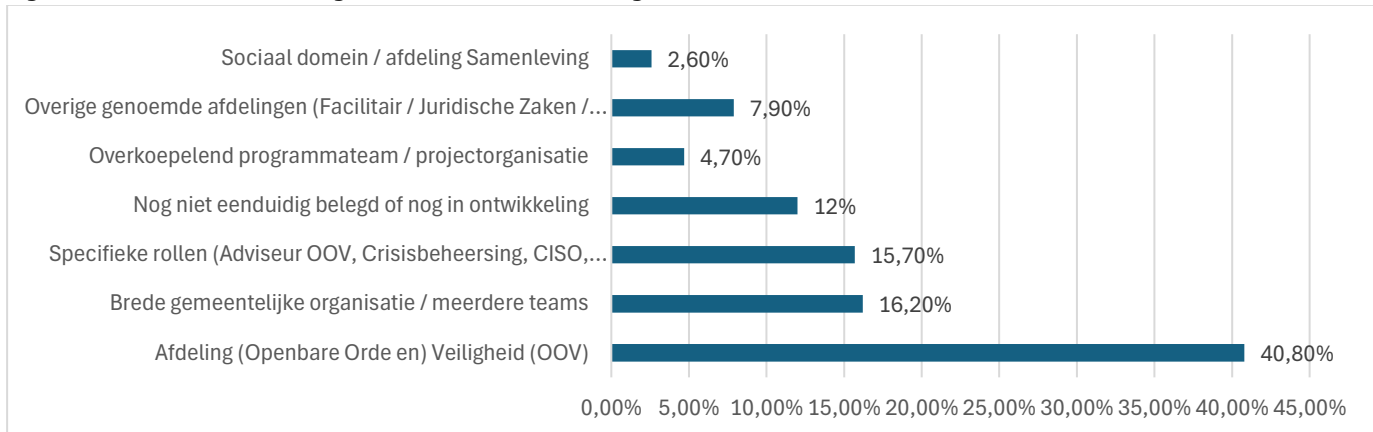
een bestaande overkoepelende aanpak.

Figuur 6. In welke mate beschikt de gemeente over een overkoepelende aanpak op weerbaarheid?

Verder zijn er duidelijke verschillen als het gaat om welke gemeentelijke afdelingen bij de weerbaarheidsopgave zijn betrokken. De aanpak blijkt grotendeels bij de afdeling (Openbare Orde en) Veiligheid te liggen. In 12% van de gevallen was het weerbaarheidsdossier nog niet binnen de gemeente belegd. Slechts in 2,6% van de gemeenten is ook het sociaal domein betrokken bij de weerbaarheidsopgave.

Figuur 7. Wie binnen uw organisatie houdt zich bezig met weerbaarheid?

Al met al komt uit bovenstaande antwoorden een bemoedigend beeld naar voren. Naast het feit dat gemeenten de nodige kennis over landelijke kaders hebben, is bijna de helft van de gemeenten in (zeer) grote mate actief met de handreiking aan de slag gegaan.

Tegelijkertijd rijst de vraag in hoeverre gemeenten financiële slagkracht en capaciteit hebben om hun ambities te realiseren en is er geen eenduidigheid wie binnen de gemeentelijke organisatie bij de weerbaarheidsopgave wordt betrokken.

Bruikbaar en sterk fundament, verdere versterking nodig

In het tweede deel van de enquête is gemeenten gevraagd om per VNG-pijler aan te geven hoe goed zij op dit thema zijn georganiseerd (schaal 1-10) en welke prioriteit het onderwerp heeft (schaal 1-6). De resultaten laten zien in welke onderdelen gemeenten vertrouwen hebben en waar zij zelf denken dat nog werk te doen is.

Figuur 8. Eigen score van gemeenten op de verschillende VNG-pijlers (1-10) en de prioriteit die zij aan elk onderdeel geven (schaal 1-6, 1 = hoogste prioriteit)

VNG-pijler	Gemiddelde score die gemeenten zichzelf geven op het gebied van organisatie	Gemiddelde prioritering die gemeenten aan pijler geven
1. Eigen continuïteit: het waarborgen van de voortgang van gemeentelijke kerntaken en interne processen (zoals uitkeringen en betalingen, gemeentelijke informatievoorziening, digitale infrastructuur) tijdens en na een crisis, zodat bestuurlijke, operationele en dienstverlenende functies overeind blijven.	5,7	2,55
2. Vitale voorzieningen: het beschermen en in stand houden van cruciale infrastructuren en diensten zoals energie, water, communicatie en gezondheidszorg, die essentieel zijn voor het functioneren van de samenleving in crisistijd.	5,5	3,03
3. Zelfredzaamheid inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties: het stimuleren en ondersteunen van individuen, ondernemingen en organisaties om zich zelfstandig voor te bereiden op, te handelen tijdens en te herstellen van crises, zonder volledig afhankelijk te zijn van externe hulp.	5,9	3,05
4. Crisisorganisatie: het opzetten, onderhouden en activeren van een goed functionerende gemeentelijke crisisorganisatie die snel kan reageren op acute dreigingen en incidenten.	6,8	3,51
5. Sociaal weefsel: het behouden en versterken van sociale verbanden, netwerken en gemeenschapsstructuren die onderlinge steun, samenhang en herstel bevorderen tijdens langdurige verstoringen.	6,1	4,25
6. Samenleving als overkoepelend systeem: het versterken van het totale systeem van samenleving, waarin alle actoren (overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners) samenwerken en elkaar aanvullen om gezamenlijke veerkracht te realiseren.	5,8	4,61

Samenvattend scoren gemeenten zichzelf het laagst op de eigen continuïteit (5,7) en vitale voorzieningen (5,5), terwijl zij wel aangeven die het belangrijkste te vinden in de weerbaarheidsopgave. Daartegenover scoren zij zichzelf het hoogst als het gaat om crisisorganisatie (6,8) en sociaal weefsel (6,1), terwijl dat laatste niet de hoogste prioritering heeft.

Uit de verdiepende vragen per thema en de open vragen komen per pijler de volgende inzichten naar voren:

- **Eigen continuïteit moet beter geborgd.** In de prioritering geven gemeenten aan dat de eigen continuïteit bovenaan staat, maar tegelijkertijd scoren zij zichzelf hier niet heel hoog op. Gemeenten zijn zich bewust van hun kwetsbaarheden, maar lijken nog niet voldoende inzicht te hebben in concrete praktische en structurele maatregelen die zij hierin kunnen nemen.
- **Meer duidelijkheid over afspraken vitale voorzieningen.** Qua vitale voorzieningen scoren gemeenten zichzelf het laagst (5,5), terwijl zij hier een hoge prioritering aan toekennen. Gemeenten lijken met name te vrezen voor uitval van communicatiemiddelen en cruciale systemen, vooral in uitgestrekte gebieden met meerdere kernen. In de VNG-handreiking wordt benadrukt dat samenwerking nodig is met onder meer ondernemers, supermarkten, veiligheidsregio's en het bedrijfsleven om vitale voorzieningen te beschermen. Gemeenten geven aan dat zij geholpen zouden zijn met duidelijkheid over welke afspraken de rijksoverheid maakt met bedrijven, nutssector en instellingen, en welke afspraken gemeenten zelf dienen te maken. Er is behoefte aan landelijke coördinatie, om wildgroei aan losse onderzoeken en inzichten te voorkomen.
- **Verdere versterking van zelfredzaamheid.** Gemeenten zien het belang van betrokken en goed voorbereide inwoners, bedrijven en organisaties, maar worstelen met structurele maatregelen en inbedding. Bij gemeenten leven met name zorgen over (het effectief bereiken van) kwetsbare doelgroepen, waaronder ouderen, mensen met een beperking, inwoners met geringe digitale vaardigheden en personen met beperkte toegang tot hulpbronnen.
- **Sterk fundament onder crisisorganisatie.** De eigen crisisorganisatie krijgt vrijwel unaniem de hoogste score. Dat deze in de prioritering op de vierde plek staat, lijkt voort te komen uit het vertrouwen dat het fundament op orde is en gemeenten ervoor kiezen meer aandacht te schenken aan de bredere weerbaarheidsopgave.
- **Sociaal weefsel aanwezige maar complexe kracht.** Gemeenten scoren zichzelf op het gebied van sociaal weefsel relatief hoog. Het wordt beschouwd als een al aanwezige kracht. Tegelijkertijd geven gemeenten aan dat het vergroten van maatschappelijke weerbaarheid via de bestaande structuren complex is en veel tijd vraagt.
- **Abstracte opgave van samenleving als overkoepelend systeem.** Deze pijler krijgt van gemeenten de laagste prioriteit. Hoewel gemeenten zichzelf met een 5,8 hierop een kleine voldoende geven, blijken ze dit het lastigste onderdeel van de VNG-handreiking te vinden. Het gaat namelijk om een breed thema dat veel raakvlakken heeft met andere beleidsvelden. Gemeenten zien dat samenwerking tussen overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties essentieel is, maar hebben moeite om dit concreet om te zetten in beleid en uitvoering (inclusief regie en afstemming).

Al met al komt uit de enquête een eenduidig beeld naar voren: gemeenten beschikken over een bruikbaar fundament, maar verdere versterking van de weerbaarheid is nodig. Dat vraagt met name om samenwerking op de meest urgente thema's: de eigen continuïteit en vitale voorzieningen. Verder geven gemeenten aan dat zij moeite hebben om de samenleving mee te krijgen en dat zij worstelen met het ontwikkelen van realistische boodschappen over dreigingen (van '72 uur zonder stroom' tot aan militaire en hybride dreigingen).

Aanvullend komen nog enkele punten prominent naar voren. Zo zijn er zorgen rond de capaciteit en middelen, en rond kwetsbare groepen en maatschappelijke weerbaarheid. Bedrijfscontinuïteit en crisisorganisatie worden daarbij het vaakst genoemd als de grootste taken waar de gemeente zich nu mee bezighoudt. Daarnaast kaarten veel respondenten noodsteunpunten en planvorming aan als grote zorg. Tot slot zijn er geen significante verschillen tussen de antwoorden van stedelijke gemeenten en gemeenten in het buitengebied.

4. Conclusie en aanbevelingen

Conclusies

De uitkomsten van de enquête laten zien dat gemeenten goed op de hoogte zijn van de landelijke kaders uit de VNG-handreiking en dat het dreigingsbewustzijn relatief hoog is. Vooral de crisisorganisatie wordt beoordeeld als sterk ingericht en vormt een goede basis om snel te handelen in geval van dreiging.

Daartegenover blijft het inzicht in een concreet handelingsperspectief op sommige thema's achter. Met name de onderdelen die gemeenten zelf van groot belang achten – zoals het waarborgen van de continuïteit en het beschermen van de vitale voorzieningen – zijn beleidsmatig nog onvoldoende uitgewerkt en geborgd. Hieraan liggen zowel interne als externe factoren ten grondslag. Intern gaat het onder meer om personele capaciteit, onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en structurele financiële middelen. Daarnaast worstelen gemeenten ermee dat veel van de cruciale infrastructuur in handen is van externe partijen zoals nutsbedrijven en leveranciers. Ook is er een sterke behoefte aan landelijke regie en duidelijke afspraken over de verdeling van verantwoordelijkheden tussen Rijk, regio en gemeenten.

Tot slot blijken gemeenten het lastig te vinden om de samenleving actief en duurzaam te betrekken bij de weerbaarheidsopgave, zeker wanneer het gaat om kwetsbare doelgroepen of bij scenario's met een grote impact. Bouwen aan maatschappelijk draagvlak en het meekrijgen van de samenleving vergt langdurige bestuurlijke aandacht.

Aanbevelingen

Met de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug is dit hét moment om weerbaarheid een plek te geven binnen de gemeentelijke organisatie. Uit de VNG-handreiking blijkt dat gemeentelijke weerbaarheid meer omvat dan enkel de crisisorganisatie. Weerbaarheid houdt in dat gemeenten, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties samen kunnen blijven functioneren, ook bij langdurige verstoringen. Dus moet er niet alleen oog zijn voor de continuïteit van kerntaken en bescherming van vitale voorzieningen, ook sociale verbondenheid en zelfredzaamheid dienen te worden versterkt.

Wij geven gemeenten dan ook graag de volgende aanbevelingen mee:

- 1. Organiseer weerbaarheid als integraal onderdeel van de gemeentelijke organisatie.** De weerbaarheidsopgave vraagt om inbedding in de gemeentelijke structuur. Het onderwerp zou dus niet uitsluitend bij de afdeling (Openbare Orde en) Veiligheid zou moeten liggen, ook andere beleidsvelden moeten actief betrokken worden. Dit met speciale aandacht naar het sociaal domein, dat vooralsnog door minder dan 3% van de gemeenten in de uitvoering wordt betrokken. Het duurzaam inbedden van weerbaarheid kan onder meer door het opzetten van een overkoepelend weerbaarheidsteam, het structureel agenderen van het onderwerp door college en gemeenteraad, en het koppelen van weerbaarheid aan bestaande processen (zoals de begrotingscyclus) om het onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering te laten worden. Door één centrale regisseur of projectmanager aan te wijzen die verantwoordelijk is voor overzicht en voortgang, kunnen kwetsbaarheden sneller worden aangepakt en acties beter worden gecoördineerd.
- 2. Maak de stap van urgentiegevoel naar concrete uitvoering.** Gemeenten weten *wat* er moet gebeuren, maar vinden het lastig om deze ambities te vertalen naar het *hoe*. Een effectieve stap is om de opgave op te knippen en per pijler uit te werken welke acties nodig zijn, wie verantwoordelijk is, welke middelen beschikbaar zijn en wanneer het klaar moet

zijn. Zo kan een gemeente op het gebied van zelfredzaamheid bijvoorbeeld eerst een kwetsbare doelgroep volledig in beeld brengen, inclusief plannen voor communicatie en ondersteuning, en vervolgens die aanpak uitbreiden naar andere doelgroepen.

3. **Werk aan concrete plannen voor vitale voorzieningen en continuïteit.** Juist omdat gemeenten de eigen continuïteit en de bescherming van vitale voorzieningen als zeer belangrijk zien, is het noodzakelijk om te werken aan concrete plannen voor het aanpakken van kwetsbaarheden, het opstellen van herstelstrategieën en het organiseren van alternatieven. Dit vraagt niet alleen om technische maatregelen, maar ook om bestuurlijke afspraken over voorzieningen en het opstarten van alternatieve werkprocessen bij langdurige uitval.
4. **Bereid je inwoners stapsgewijs voor.** Betrek burgers, ondernemers, scholen, woningcorporaties en vrijwilligersnetwerken vroegtijdig. Oefen samen realistische scenario's en houd daarbij specifiek rekening met kwetsbare groepen (waaronder ouderen en mensen met beperkte toegang tot digitale middelen). Leg scenario's uit in begrijpelijke taal, maak gebruik van lokale netwerken en sleutelpersonen, en zorg dat ook ondernemers en maatschappelijke organisaties weten welke rol zij vervullen bij een crisis. Dat versterkt de boodschap dat weerbaarheid niet alleen iets is van de crisisorganisatie, maar juist van de gehele samenleving. Vooral bij sociaal weefsel en zelfredzaamheid is het belangrijk om verder te kijken dan de eerste 72 uur. De opgave zit in het duurzaam aangehaakt houden van inwoners en lokale netwerken, en in het versterken van samenredzaamheid op langere termijn.

Daarnaast doen we een tweetal gemeenteverstijgende aanbevelingen:

1. **Maak duidelijke afspraken met én over ketenpartners.** Bespreek samen met Rijk en regio *wie* verantwoordelijk is voor *welke* vitale voorziening, en welke taken bij welke bestuurslaag horen. Landelijk kan bijvoorbeeld worden afgesproken dat het Rijk de gesprekken voert met sectoren die nationaal zijn georganiseerd (zoals energie), terwijl gemeenten en regio's zelf afspraken maken met lokale en regionale partijen (denk aan leveranciers, zorginstellingen, benzinstations, ov-bedrijven en transportbedrijven). Het oefenen van deze gemaakte afspraken helpt om tijdens een crisis duidelijk te hebben wie welke actie uitvoert.
2. **Zorg voor landelijke regie, heldere rolafspraken en structurele (financiële) steun.** Gemeenten geven aan dat landelijke regie nodig is om kennis over *best practices* te bundelen en versnippering te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door landelijk eenduidige kaders op te stellen voor lokale vitale voorzieningen en noodsteunpunten, zodat niet iedere gemeente zelf het wiel hoeft uit te vinden. Structurele financiering is daarbij essentieel: zonder vast budget en voldoende capaciteit blijft gemeentelijke weerbaarheid hangen op individuele projecten. Juist door vanuit het Rijk helder te maken wie verantwoordelijkheid draagt en gemeenten te ondersteunen met praktische handvatten en richtlijnen, kan de uitvoering op lokaal niveau versnellen.

WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG

Nederland is continu in ontwikkeling. Maatschappelijk, economisch en organisatorisch verandert er veel. Al ruim 85 jaar volgen wij als adviesbureau deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. De behoefte om iets fundamenteels te betekenen voor mens en maatschappij zit in onze genen. Met onze adviezen en oplossingen hebben we dan ook actief meegebouwd aan het Nederland van vandaag. Altijd op zoek naar duurzame vooruitgang.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. Zo komen we tot gefundeerde adviezen en slimme oplossingen. Die zijn op het eerste gezicht misschien niet altijd de meest voor de hand liggende. Juist deze eigenzinnigheid maakt ons uniek. Daarbij zijn we niet van symptoombestrijding. En gaan pas naar huis als het is opgelost.

Berenschot B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG UTRECHT
Postbus 8039, 3503 RA UTRECHT
030 2 916 916
www.berenschot.nl